

Festivalul și Concursul Internațional de Canto „Hariclea Darclée” – evenimente de mare renume

(Costin Popa – 15 august 2015)

În fiecare an, în iulie sau la cumpăna lunilor iulie și august, Brăila devine centrul muzical al țării și unul dintre cele mai importante locuri de pe mapamond dedicate tinerelor voci de operă. Este omagierea pe care orașul natal al Haricleei Darclée și prin el, țara întreagă, o aduc legendarei soprane, creatoarea absolută a arhetipului rol Floria Tosca, eroina pucciniană.

Mariana Nicolesco – inspiratoarea și sufletul manifestărilor

Demersul nu ar fi fost posibil, fără inițiativa celebrei soprane Mariana Nicolesco, fondatoarea în 1995 a Festivalului și Concursului Internațional de Canto „Hariclea Darclée”, manifestări devenite tradiționale, care se împletesc cu Cursurile de măiestrie în arta cântului susținute de distinsa artistă. Prin Mariana Nicolesco, Brăila trăiește odată în plus afirmarea culturală, importantă și în contextul participării la competiția pentru obținerea titlului de Capitală Culturală Europeană 2021.

În două decenii, peste 2500 de tineri aspiranți la gloria lirică aparținători a 50 de țări de pe cinci continente au trecut pe la Brăila, la concurs sau au absorbit cunoștințele împărtășite de ilustra soprană.

Renumele manifestărilor de pe malul Dunării a mers departe în lume. În 6 august 2015, prestigiosul cotidian italian „Corriere della sera” titra sub semnătura reputatului critic de operă și eseist Paolo Isotta „Constantin Brâncuși, George Enescu, Mariana Nicolesco sau cultul unei țări pentru gloriile sale”. O asociere onorantă a trei nume-reper ale culturii române dintotdeauna, prin care autorul vorbește despre Hariclea Darclée și concursul ce-i poartă numele, despre George Enescu „unul dintre compozitorii supremi ai secolului XX”, încheind „Președintă a concursului, Mariana Nicolesco este printre altele Ambasador Onorific UNESCO, iar soțul său, marele istoric de artă Radu Varia, a scris cartea fundamentală despre o altă glorie a țării, Constantin Brâncuși, gigantul sculpturii moderne (...)”.

Vorbind despre ediția jubiliară, a 20-a, trebuie consemnat că în afara Înalțului Patronaj al Președintelui României, Festivalul și Concursul „Hariclea Darclée” au obținut – grație prestigiului fondatoarei – și Înalțul Patronaj UNESCO.

Din 28 iulie în 9 august, 13 zile victorioase

Primarul Aurel Simionescu,
IPS Casian, Mariana Nicolesco

Deschiderea festivă, cu cuvintele de întâmpinare ale Primarului Brăilei, Aurel Simionescu, Înalt Prea Sfințitului Părinte Casian, Arhiepiscopul Dunării de Jos și Marianeî Nicolesco, a precedat Concertul inaugural din sala Teatrului Municipal, un auditorium luat cu asalt de public în fiecare seară.

Concertul de arii din opere de Bellini, Mozart, Verdi, Gounod și Donizetti a fost susținut de soprana Adela Zaharia și basul Bogdan Taloș, laureați ai Concursului „Darlée”, acompaniați la pian de Alexandru Petrovici.

În ziua următoare a demarat și concursul, structurat pe etape.

Sâmbătă 1 august, dr. Stephan Poen a susținut conferința „Concursul, Festivalul și Cursurile de Măiestrie Artistică – 20 de ani de glorie a artei cântului”.

Alexandru Petrovici, Mariana
Nicolesco,
Adela Zaharia, Bogdan Taloș

Sub genericul „Reîntâlnire cu talente revelate de Concurs”, recitalul baritonului spaniol Alvaro Lozano (laureat al Marelui Premiu Darclée) și al invitaților săi (mezzosoprana Oana Andra, bas-baritonul Zoltan Nagy, Adela Zaharia și Bogdan Taloș) a înfățișat, duminică 2 august, în acompaniamentul pianistic al lui Marco Balderi, pagini de Mozart, Rossini, Donizetti, Bellini, Verdi, de Falla și Ginastera.

„Elixirul dragostei”

Continuând tradiția reprezentării concertante în variantă semiscenică a unor titluri din literatura istorică de operă tălmăcite de voci tinere, în seara de vineri 7 august, publicul a aplaudat timp de 15 minute, în sala Teatrului Municipal, opera „Elixirul dragostei” de Donizetti, care a purtat amprenta pregătirii artistice a Marianeî Nicolesco. A rezultat o interpretare de nivel internațional.

Prezentă permanent în scenă, Mariana Nicolesco a monitorizat discursul muzical și, ce este important, a insuflat tuturor spiritul performanței, curajul, concentrarea, elanul, siguranța.

Tenorul Ioan Hotea a fost un Nemorino exemplar, căruia i-a dăruit lirismul de „tenore di grazia”, cu o linie vocală fluid condusă, bazată pe respirație lungă și egalitate între registre. Tânărul a construit frazele muzicale prin aplicarea unor precepte belcantiste, cu atacuri în sonorități moi și expansiuni de sunet, cu diminuendi, crescendi, mezzevoci și abandonuri extatice. Nu au lipsit declanșările energice. Întrutotul, Hotea a afișat cultura stilistică dobândită de la marea soprană, desăvârșită belcantistă.

În rolul Adina, a cântat soprana Silvia Micu, dăruită cu vocalizarea agilă a unui glas lejer, strălucitor și dezinvolt în exprimare, o artistă delicioasă în atitudine.

Inteligent a abordat rolul Dulcamara Zoltán Nagy, autorul unei lecturi de amănunțită analiză, cu culori și accente bine potrivite în redarea unui personaj suculent și pretențios ca expresie. Alvaro Lozano a fost un dinamic Belcore, iar soprana Mihaela Alexa, bine distribuită ca Giannetta.

La pupitru, italianul Marco Balderi a condus Orchestra Festivalului Darclée inspirând-o cu largile sale cunoștințe de stil, cu tempi adecvați și potrivită zăgăvire a atmosferei „giocoso”, cu urmărire precisă a vocaliștilor. Și-a dat concursul Corul Filarmonicii „George Enescu”, pretențios amplasat în primele rânduri din sală, un ansamblu bine pregătit de dirijorul său stabil, Iosif Ion Prunner.

„Două decenii în lumea capodoperelor”...

... a fost genericul sub care, pe Esplanada Dunării, în fața a 10000 de spectatori, a avut loc sâmbătă 8 august un concert extraordinar ce a celebrat cele două decenii ale Festivalului și Concursului.

Programul, de mare popularitate, a cuprins pagini orchestrale („Eine kleine Nachtmusik” de Mozart, Preludiul operei „Carmen” de Bizet, Poloneza din „Evgheni Oneghin” de Ceaikovski, „Hora staccato” de Grigoraș Dinicu, Intermezzo din „Cavalleria rusticana” de Mascagni), corale („Qual interminabile andirivieni” din „Don Pasquale” de Donizetti, „Gloire immortelle” din „Faust” de Gounod, Corul vânătorilor din „Freischütz” de Weber, Corul „a bocca chiusa” din „Madame Butterfly” de Puccini, „Va, pensiero” din „Nabucco” de Verdi și marele Cor triumfal din „Aida” verdiană), dar și pagini vocale.

Zoltán Nagy (aria calomniei din „Bărbierul din Sevilla” de Rossini), Alvaro Lozano (aria toreadorului din „Carmen” de Bizet), Silvia Micu („Les filles de Cadix” de Delibes) și Ioan Hotea („La donna è mobile” din „Rigoletto” de Verdi) au reprodus prestațiile din seara cu „Elixirul dragostei”.

Lor li s-au alăturat Oana Andra (primul Mare Premiu Darclée în 1995, încăodată excelentă în aria Rosinei din „Bărbierul din Sevilla), Adela Zaharia (vaporoasă Margareta în aria bijuteriilor din „Faust”), Bogdan Taloș (impresionant în Rondoul lui Mefisto din „Faust”), tenorul Adrian Dumitru (spectaculos în „Nessun dorma” din „Turandot” de Puccini).

Aceleași ansambluri, Orchestra Festivalului Darclée și Corul Filarmonicii bucureștene, au fost dirijate de Marco Balderi, dar și de... Alvaro Lozano în Intermezzo din „Cavalleria rusticana”.

Pentru încheiere, tuturor celor care au fost aplaudați în concert, li s-au adăugat finaliștii concursului, peste 50 de tineri care, împreună și în aplauzele cadențate ale publicului entuziasmat, au cântat spumosul Brindisi din „Traviata” verdiană, ale cărui ultime acorduri au fost efectiv dominate de Si bemol-ul acut al Marianeii Nicolesco, masiv, grandios, strălucitor și glorios, sonor peste toate cele 50 de voci!

Concursul

A avut cea mai mare participare din toate timpurile, 184 de tinere speranțe din 21 de țări. Juriul a fost prezidat de Mariana Nicolesco și i-a avut în componență pe Marco Balderi (Italia), Baoyi Bi

(China), Eugenio Girardi (Italia), Josef Hussek (Austria), Stanislaw Daniel Kotlinski (Polonia), Stephan Poen (Israel), Felix Serracarla (Spania), Flavio Trevisan (Italia).

Iată palmaresul:

Adrian Dumitru, Mariana
Nicolesco, Ioan Hotea

MARELE PREMIU DARCLÉE – tenorii Ioan Hotea și Adrian Dumitru, ambii din România. Marele Premiu a fost oferit de Banca Națională a României și a fost înmănat, în numele Guvernatorului acad. Mugur Isărescu, de dr. Radu Varia, membru de onoare al Academiei Regale Scoțiene.

PREMIUL I – sopranele Ekaterina Morozova (Rusia), Silvia Micu (România) și tenorul Pavel Kolgatin (Rusia)

PREMIUL II – contratenorul Victor Jiménez Díaz (Spania) și mezzosopranele Florentina Soare (România), Anna Marshania (Abhazia)

PREMIUL III – sopranele Martyna Cymerman (Polonia), Irina Baianț și Alida Barbu, ambele din România

PREMIILE DE EXCELENȚĂ – baritonii Alexandru Chiriac (România), Jang-Won Lee (Coreea de Sud), soprana Marcelina Beucher (Polonia), tenorul Sung Hyun Kim (Coreea de Sud), mezzosoprana Sorana Negrea-Stoica (România)

PREMIILE SPECIALE ALE JURIULUI – sopranele Alexandra Tărniceru, Apollonia Egyed din România și Armine Vardanyan (Armenia), mezzosoprana Yuan Lu, baritonul Wenbo Su, ambii din China.

PREMIILE FUNDAȚIEI DARCLÉE – soprana Ramona Păun și basul Iustinian Zetea din România, sopranele Galina Averina (Rusia) și Ayse Özkan-Winell (Turcia), baritonul Krzysztof Caban (Polonia).

PREMIILE PENTRU CEL MAI BUN TÂNĂR INTERPRET – sopranele Aida Pavăl (România) și Zhouni Pan (China), bașii Andrei-Paul Nicoară și Ion-Ovidiu Stancu din România.

Josef Hussek, membru al Juriului Internațional, a acordat un premiu constând dintr-un masterclass la Salzburg, tenorului Eusebiu Huțan (România), finalist al concursului.

În afara Băncii Naționale a României, alți sponsori au asigurat unele premii: Consiliul Județean Brăila, Titan Edilitara Brăila, Crina & Jean Naturel, Patria Credit Erste Bank etc.

Toți cei 31 de tineri distinși au cântat în Concertul de Gală al Laureatilor, duminică 9 august, acompaniați de Orchestra Festivalului Darclée, dirijată de Marco Balderi, în prezentarea Marianei Nicolesco și în ovațiile nesfârșite ale audienței.

Opera Magna

Mariana Nicolesco
și Baoyi Bi

La concert, criticul a remarcat mai multe aspecte. În primul rând, înaltul nivel calitativ al concursului, expresie a atractivității și importanței pe care competiția le iradiază în lume. Faptul că Marele Premiu a mers către doi români, primul - recent câștigător al Concursului „Operalia – Plácido Domingo”, celălalt – câștigător tot în acest an al Concursului Internațional de Canto al Chinei (Ningbo), a demonstrat clasa tinerilor noștri artiști de operă, valoarea școlii naționale de cânt, ambii tenori fiind gata pentru lansare internațională.

Dar nu numai despre ei este vorba. Sunt convins că juriul n-a departajat ușor, astfel încât distincțiile s-au împărțit. De altfel și Mariana Nicolesco a spus: „Am fost dintotdeauna adepta premierii cât mai multor noi talente.” Cel puțin după prestațiile din concert, personal am remarcat voci valoroase, pregătiri corespunzătoare, abordări stilistice potrivite, perspective serioase. Totul a validat ținuta exemplară a concursului, care i-a adus marele renume.

Seara a mai cuprins câteva momente festive: dacă în deschidere s-au dat citire mesajelor Președintelui României și Directorului General UNESCO adresate Mariane Nicolesco, la final a avut loc înmânarea Medaliei Darclée Orchestrei Festivalului și violoncelistului Marc Loznic, pentru „excepționala pregătire a orchestrei”. De asemenea, dirijorul Marco Balderi. S-au exprimat mulțumiri Guvernului României, Ministerului Culturii și Primarului Brăilei. A fost citit mesajul ministrului Culturii și au fost înmânate Mariane Nicolesco Diploma și Trofeul de Excelență din partea Ministerului Culturii.

Bineînțeles, serata s-a încheiat prin intonarea de către toți cei 31 de laureați a tradiționalului Brindisi din „Traviata”, peste care s-a ridicat glasul suprem al Mariane Nicolesco. Mare însuflețire în sală din partea unui public sedus, care va aștepta cu sufletul la gură viitoarele manifestări desfășurate sub egida „Hariclea Darclée – Mariana Nicolesco”!

Învingători au fost mulți competitori, cum spunea Mariana Nicolesco „în măsura în care s-au depășit pe sine”, dar marea învingătoare a fost chiar distinsa soprană, pentru strălucirea dată manifestărilor, pentru spiritul glorios pe care l-a insuflat ca parte din propria-i glorie artistică, pentru înaltul și permanentul laudatio adus memoriei Haricleei Darclée.

Festivalul și Concursul „Hariclea Darclée” reprezintă OPERA MAGNA a Mariane Nicolesco. Alături de marile ei succese mondiale.